

CRNA GORA
JU DJEČJI DOM "MLADOST"
BIJELA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
JU DJEČJI DOM "MLADOST" BIJELA
ZA 2017.god.

Bijela, februar 2018.god.

CRNA GORA
JU DJEČJI DOM „MLADOST“
BIJELA

Broj: 168

Datum: 06.02.2018.god.

I Z V J E Š T A J

o radu JU Dječji dom „Mladost“ Bijela za 2017.god.

UVODNE NAPOMENE

JU Dječji dom „Mladost“ Bijela je Ustanova socijalnog tipa, koja se bavi zbrinjavanjem djece lišene roditeljskog staranja, i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, i jedina je ovog tipa na teritoriji Crne Gore.

Po svom položaju i djelatnosti koju obavlja, ova Ustanova zauzima veoma značajno mjesto u našem društvu, te je njeno dobro funkcionisanje i mogućnost da odgovori mnogobrojnim i ozbiljnim zahtjevima, koji se pred nju postavljaju, od ogromne važnosti za cjelokupnu društvenu zajednicu.

Dječji dom u Bijeloj je osnovan 1946 godine, kao jedan od više domova ovog tipa na teritoriji Crne Gore. Od 1960 godine Dječji dom u Bijeloj postaje jedina ustanova ove vrste u Crnoj Gori.

Dom je smješten u objekat koji je sagrađen i useljen 1980 godine, nakon zemljotresa, u kome je stradao stari objekat Doma Vila „Jadranska straža“ u Bijeloj. Sadašnji objekat Doma ima površinu 4.027 m², a njegovi smještajni kapaciteti iznose 115 mjesta.

Odlukom Vlade RCG br.03-428 od 02.02.2006.godine, Dom je organizovan kao Javna ustanova za smještaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama (Sl.list RCG br.11/2006).

Nakon donošenja i stupanje na snagu novog Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti (Sl.list CG br.27/13) donijeta je Odluka o izmjenama i dopunama odluke o organizovanju javne ustanove za smeštaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama br: 08-118/4 od 30.01.2014 (Sl.list CG br.13/2014).

U novembru mjesecu 2015.godine usaglašen je i usvojen Plan transformacije ustanove, čime je i faktički započet proces transformacije institucije, u sklopu sveobuhvatne reforme socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori.

U martu mjesecu 2016.godine donijet je novi Statut ustanove usklađen sa pozitivnim zakonskim propisima, na koji je Vlada Crne Gore dala saglasnost na sjednici održanoj 28.04.2016.godine, čime je omogućeno normativno funkcionisanje institucije.

U novembru mjesecu 2017.godine, nakon stupanja na snagu izmjena Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, donijet je i usvojen Statut o izmjenama i dopunama Statuta JU Dječji dom „Mladost“ Bijela, a neposredno nakon toga preduzete aktivnosti koje se tiču izmjena u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici

U narednom periodu pristupiće se usaglašavanju novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JU Dječji dom „Mladost“ Bijela, čime će se stvoriti neophodni preduslovi za optimalno funkcionisanje institucije.

ŠTIĆENICI

Na kraju izvještajnog perioda u Domu je bilo smješteno ukupno 84 djece, od toga je 75 djece školskog uzrasta , a 9 djece je predškolskog uzrasta.

U Domu su na kraju izvještajnog perioda boravile 34 djevojčice i 50 dječaka.

Od ukupnog broja djece njih 39 ima neki oblik smetnje u razvoju (lakši, umjereni, teži).

Treba napomenuti da se tokom izvještajnog perioda broj smještene djece mijenjao iz različitih razloga, od kojih su najčešći: završetak školovanja - napuštanje institucije po redovnom postupku, povratak u biološku porodicu, usvojenje i hraniteljstvo.

PRIJEM I OTPUST

U toku izvještajnog perioda na smještaj u ustanovu je primljeno ukupno 10 djece.

Dom je napustilo ukupno 17 djece i to:

- Završetak školovanja (redovan postupak) ..... 4 djece;
- Povratak u biološku porodicu ..... 3 djece;
- Usvojenje ..... 1 djece;
- Nesrodničko hraniteljstvo ..... 8 djece;
- Srodničko hraniteljstvo ..... 1 dijete;
- Premještaj u drugu ustanovu ..... /

REALIZACIJA VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA

Djeca koja borave na rezidencijalnom smještaju u instituciji raspoređena su u vaspitne grupe, koje su organizovane po polu i uzrastu.

Na kraju izvještajnog perioda djeca su smještena na sljedeći način:

**„O“ vaspitna grupa je mješovita, 8 djece uzrasta od 3 do 6 godina;
I vaspitna grupa je mješovita, 9 djece uzrasta od 6 do 8 godina;
III vaspitna grupa 12 djevojčica, uzrasta od 8 do 15 godina;
IV vaspitna grupa 9 djevojčica, uzrasta od 13 do 19 godina;
V vaspitna grupa 11 djece, mješovita po polu i uzrastu ;
VI vaspitna grupa 12 dječaka, uzrasta od 8 do 13 godina;
VII vaspitna grupa 12 dječaka, uzrasta od 12 do 16 godina;
VIII vaspitna grupa 9 dječaka, uzrasta od 13 do 19 godina.**

U V vaspitnoj grupi borave djeca sa umerenim i težim smetnjama u razvoju. Ova grupa je mješovita po polu i uzrastu, broji 11 djece, i rad u njoj realizuje se po posebnom programu.

USPJEH ŠTIĆENIKA U UČENJU I VLADANJU

Tokom školske 2016/2017 godine u obrazovni proces je bilo uključeno ukupno 73 djece. Za jednu djevojčicu zbog stepena ometenosti, ne postoji obrazovni program, pa ona dio vremena provodi u servisu „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju“ u okviru Doma, a jedan šticećenik je završio obrazovanje u Resursnom centru u Kotoru za zanimanje krojač.

Uspjeh učenika na kraju školske 2016/2017 godine bio je zadovoljavajući. Djeca su sa uspjehom završila razred, nije bilo djece koja su upućena da ponove razred, dva šticećenika su upućena na polaganje razrednog ispita zbog velikog broja neopravdanih izostanaka, a ukupno petoro djece su upućena na popravni ispit, koji su uspješno položili.

Na početku školske 2016/2017 za svu djecu školskog uzrasta blagovremeno je izvršena nabavka knjiga i školskog pribora.

Djeca koja borave u Domu, uključena su u obrazovni proces, i raspoređena su u 3 Osnovne škole na teritoriji opštine Herceg Novi (JU OŠ „Orijevski bataljon“ u Bijeloj, JU OŠ „Milan Vuković“ u Herceg Novom, i JU OŠ „Ilija Kišić“ u Zelenici). Djeca starijeg uzrasta pohađaju JU SŠ „Ivan Goran Kovačić“ u Herceg Novom, JU

Srednja pomorska škola u Kotoru, i JU Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora u Kotoru.

Tokom izvještajnog perioda za ukupno 7 djece omogućen odlazak na matursku ekskurziju, i njih 9 je učestvovalo na proslavi maturske večeri. Važno je napomenuti da su ove aktivnosti realizovane u saradnji sa nadležnim Centrima za socijalni rad.

Na kraju izvještajnog perioda ukupno 5 djece koja su boravila u Domu u ranijem periodu, uz našu podršku i pomoć pohađa fakultete u Crnoj Gori i zemljama bivše Jugoslavije.

U toku izvještajnog perioda, na početku školske 2017/2018 godine za dvoje bivših štíćenika ustanove, koji studiraju u Podgorici i jednu štíćenicu, koja se u ovom gradu obučava za zanimanje frizer, obezbijeđeno je besplatno stanovanje u stanu koji je naša ustanova dobila na korišćenje bez naknade, od Univerziteta Crne Gore.

Za svu djecu koja su tokom izvještajnog perioda završila školu, i po redovnom postupku napustila instituciju, u saradnji sa matičnim Centrom za socijalni rad obezbijeđen je posao i neki vid stanovanja.

SLOBODNE AKTIVNOSTI

Dobro organizovano i kvalitetno osmišljeno slobodno vrijeme u životu djece bitan je segment u razvoju ličnosti svakog djeteta. Kreiranje slobodnog vremena vrše vaspitači u saradnji sa rukovodiocem vaspitno-obrazovnog rada, uz aktivnu participaciju djece.

Kvalitetno organizovano slobodno vrijeme bitno utiče na sveukupnu atmosferu u Domu, ima efekat psihoterapije, značajno utiče na međusobne odnose djece, i bitan je preduslov za zdravo odrastanje.

Slobodne aktivnosti podjeljene su na aktivnosti koje se realizuju unutar ustanove, i one koje se realizuju u lokalnoj zajednici i šire.

U okviru ustanove djeci su na raspolaganju: fiskulturna sala, sportsko igralište, dječje igralište, plaža sa mobilijarom, biblioteka sa preko 1.000 naslova, dovoljan broj računara i pristup internetu.

Izvan ustanove djeca imaju mnogobrojne aktivnosti koje se odnose na bavljenje različitim sportovima, u lokalnim sportskim klubovima, i to:

- Fudbalski klub „Igalo“ iz Igala;
- Plivački vaterpolo klub „Bijela“ iz Bijele;
- Košarkaški klub „Bijela 2015“ iz Bijele;
- Gimnastički klub „Adriatic kids“ iz Herceg Novog;
- Rukometni klub Herceg Novi;
- Teretana u Bijeloj.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je realizacija projekta „Kupi spremi za život se pripremi“, kroz koji je u organizaciji dvije vaspitačice na interaktivan, i djeci zanimljiv način, vršena obuka starijih štićenika u spremanju obroka. Ovaj projekat se pokazao kao izuzetno uspješan, pobudio je veliko interesovanje djece, pa će njegova realizacija biti nastavljena i u narednom periodu.

U Domu je tokom izvještajnog perioda uspješno funkcionisala Planinarsko-izviđačka sekcija koju su vodila dva vaspitača. Djeca su tokom raspusta na izletima sticala osnovna znanja o izviđačima i planinarenju. S obzirom da je interesovanje djece za ovu sekciju veliko, planirano je njeno funkcionisanje i u narednom periodu, uz obogaćivanje sadržaja i aktivnosti.

Naša djeca učestvuju u mnogim kulturnim manifestacijama (bioskopske i pozorišne prestave, maskembali, karnevali i sl.), a nekoliko njih pohađa Školu glume u Herceg Novom.

Tokom zimskog i ljetnjeg raspusta djeca su boravila na Ivanovim Koritima, dio zimskog raspusta manji broj naše djece proveo je u Sarajevu, Užicu, Tuzli, a tokom avgusta mjeseca, kao i prethodnih nekoliko godina, 20 djece je boravilo u ljetnjem kampu i Grčkoj, u organizaciji naših tradicionalnih saradnika i donatora, preduzeća Jugopetrol AD Podgorica.

ŽIVOTNI STANDARD

Tokom izvještajnog perioda kontinuirano su preduzimate mnogobrojne mjere i aktivnosti u cilju poboljšanja uslova života i rada djece, i obezbjeđivanja kvalitetnijeg životnog standarda u najširem smislu.

Nabavka nedostajućeg namještaja i opreme, kao i mnogobrojni radovi na adaptaciji i renoviranju prostora, i popravci postojećeg i nabavci novog namještaja, značajno su doprinijeli ostvarivanju evropskog standarda u ovoj oblasti. U posljednjem kvartalu izvještajnog perioda izvršena je kompletna rekonstrukcija stambenog prostora u kome borave štićenici muškog pola, pa su uslovi u kojima boravi ova populacija u velikoj mjeri poboljšani.

Briga o kvalitetu ishrane djece koja borave u Domu, jedan je od glavnih prioriteta za menadžment ustanove. Djeca svakodnevno imaju 4 obroka. Jelovnik za ove obroke usaglašavaju i izrađuju timski: šef kuhinje, rukovodilac vaspitno-obrazovnog rada i glavna medicinska sestra.

U izradi jelovnika aktivno participiraju i djeca, na način da izražavaju svoje želje koje se uvijek prihvataju. O stepenu raznovrsnosti jelovnika dovoljno govori činjenica da se tokom 7 dana niti jedan obrok ne ponavlja.

Za djecu koja imaju zdravstvene smetnje i potrebu za određenim načinom ishrane, jelovnik i broj obroka se utvrđuje u skladu sa preporukom ljekara specijaliste.

Značajna novčana sredstva se na mjesečnom nivou, izdvajaju za potrebe obezbjeđivanja školskih marendi za svu djecu koja pohađaju školu.

Sva djeca koja borave u Domu dobijaju redovni mjesečni džeparac, čija visina je određena shodno njihovom uzrastu.

PARTNERSKI ODNOSI

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je dobra saradnja kako sa vladinim tako i sa nevladinim sektorom.

Ovom prilikom, posebno treba istaći dobru saradnju sa osnovnim školama na teritoriji opštine Herceg Novi, kao i saradnju sa srednjim školama na teritoriji sve tri Bokeljske opštine.

Saradnja sa zdravstvenim institucijama u zemlji je kao i prethodnih godina na zavidnom nivou. Ovdje treba posebno istaći JZU Dom zdravlja Herceg Novi, koji na nivou primarne zdravstvene zaštite, prepoznaje potrebe naše djece i daje im prioritet.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je dobra saradnja sa institucijama ovog tipa iz zemalja sa prostora bivše Jugoslavije, i uglavnom se sastojala u razmjeni djece, tokom raspusta.

Saradnja sa višegodišnjim partnerima iz nevladinog sektora je takođe na zavidnom nivou, i u tom smislu posebno treba izdvojiti:

- NVO „Riznica mladosti“ iz Herceg Novog, koja realizuje nekoliko projekata za pomoć i podršku djeci koja borave u Domu („Učenje po mjeri djeteta“, „Ja to znam ja to mogu“ i „Vrijeme je za školu“);
- NVO „Omladinski centar“ iz Herceg Novog, tradicionalni organizator manifestacije „Torta za osmjeh“, koja je namijenjena našoj djeci. Ova NVO takođe svake godine organizuje i veliki Dječji ljetnji maskenbal, na kome naša djeca redovno uzimaju učešće;
- NVO „Nova šansa u Novom“ Herceg Novi, učešće naše djece sa smetnjama u razvoju u različitim projektima i aktivnostima;
- NVO „Art of living“ je tokom ljetnjeg perioda organizovala za djecu i zaposlene u Domu edukativne radionice (zdravi stilovi života);
- G-đa Nataša Prelević je tokom cijelog izvještajnog perioda, jednom sedmično organizovala časove muzike za našu djecu;

IZVJEŠTAJ O RADU SOCIJALNIH RADNIKA

Poslove socijalne zaštite u Domu obavljaju dva socijalna radnika, čiji rad je od sredine 2016.godine organizovan na način da su oba socijalna radnika, podjednako zadužena za svu djecu, koja su na rezidencijanom smještaju u Domu.

Organizacija rada u dvije smjene (prijepodne i popodne), kao i uvođenje pripravnosti socijalnih radnika, predstavljaju mjere koje su tokom izvještajnog perioda dale veoma pozitivan efekat na rad sa djecom, a takođe je značajno poboljšan kvalitet timskog rada, saradnja i koordinacija, svih zaposlenih koji neposredno rade sa djecom.

Proces implementacije Informacionog sistema u instituciji, za potrebe savremenog načina evidentiranja podataka o djeci koja borave u Domu, je u završnoj fazi, iako se još uvijek pokazuje potreba da se u hodu vrše određene korekcije, koje će značajno doprinijeti boljoj evidenciji i intenzivnoj saradnji sa Centrima za socijalni rad, i starateljima djece na smještaju.

Tokom izvještajnog perioda Socijalna inspekcija je dva puta izvršila inspekcijski nadzor u našoj ustanovi, i tom prilikom nisu konstatovani značajniji propusti u radu ustanove i poštovanju pozitivnih zakonskih propisa.

Izrada kao i revizija postojećih individualnih planova zaštite za djecu koja borave u Domu, tokom izvještajnog perioda tekla je uglavnom planiranom dinamikom, a saradnja sa Centrima za socijalni rad je bila intenzivnija i kvalitetnija nego ranije.

Kontinuirano su preduzimate sve neophodne mjere i aktivnosti na češćim odlascima djece u posjetu porodici, za vrijeme raspusta, praznika i u danima vikenda, što značajno doprinosi boljoj socijalizaciji i kvalitetnoj pripremi svakog djeteta za izlazak iz institucije.

IZVJEŠTAJ O RADU PSIHologa

Rad psihologa u JU Dječji dom “Mladost ” Bijela doprinosi ostvarivanju ciljeva vaspitno-obrazovnog rada, njegovom unapređenju i inoviranju, te očuvanju mentalnog zdravlja i podsticanju razvoja štićenika.

Rad psihologa realizuje se na osnovu mjesečnog i godišnjeg plana. Konsultativni i instruktivni rad psihologa pruža pomoć vaspitačima u planiranjima realizaciji programa rada, sa vaspitnom grupom.

- ***Psihološka dijagnostika i tretman***

U okviru svog stručnog rada, psiholog prikuplja i analizira relevantne podatke o psihološkom, zdravstvenom i socijalno-porodičnom statusu za svu djecu u ustanovi, u kontinuitetu, od prijema u ustanovu, tokom boravka, i otpusta.

Psihološka dijagnostika razvojnih manifestacija, vrši se psihološkom opservacijom, individualnim kontaktom i primjenom psiholoških dijagnostičkih instrumenta.

Kompletno, individualno psihološko ispitivanje. vrši se primjenom psihološke test instrumentacije, sa obradom i analizom podataka, kao i analizom relevantnih socio-medicinskih i drugih raspoloživih podataka o djetetu, sa intepretacijom i formiranjem psihološkog nalaza i mišljenja.

Tokom izvještajnog perioda za ukupno 53 djece sačinjen je nalaz i mišljenje u postupku promjene oblika socijalne zaštite, u postupku kategorizacije i rekategorizacije, za potrebe vaspitača, organe starateljstva, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, druge ustanove socijalne zaštite, škole, kao i u postupku otpusta štićenika.

Kontinuirani individualni tretman preduzet je za 44 djece, dok su povremeno i u zavisnosti od aktuelnih potreba sa 29 djece vođeni individualni razgovori, i preduzeti savjetodavni ili suport tretmani.

Psihološki savjetodavni rad sa potencijalnim usvojiteljima ili roditeljima i rodbinom djeteta sproveden je u 33 slučaja.

Instruktivni i savjetodavni rad sa vaspitačima rađen je kontinuirano i u skladu sa trenutnim potrebama .

Tokom izvještajnog perioda, za potrebe djece, koja imaju problema sa mentalnim zdravljem, uključen je spoljni saradnik, ljekar spec. psihijatar. Tokom pružanja stručne pomoći od strane psihijatra našim štíćenicima, uključen je i psiholog, za potrebe razmjene informacija o djeci, kao i neophodne komunikacije sa vaspitačima, i medicinskim osobljem.

Sve do sredine izvještajnog perioda štíćenici, koji imaju problem sa mentalnim zdravljem bili su pod nadzorom ljekara spec.dječjeg neuropsihijatra, koji je u saradnji sa našim spoljnim saradnikom psihijatrom i psihologom, pružao stručnu pomoć, sa svojim timom iz Razvojnog savjetovališta KBC Podgorica.

- *Praćenje i unapređenje vaspitno-obrazovnog rada*

Tokom izvještajnog perioda izvršeno je pružanje stručne pomoći vaspitačima u sačinjavanju planova za vaspitno-obrazovni rad za svako djete pojedinačno, u zavisnosti od potreba vaspitača.

Kontinuirani stručni rad, u cilju pružanja pomoći u adaptaciji novoprimljenjih štíćenika, sačinjavanju izvještaja o štíćenicima, kao i savjetodavni rad, sa ciljem osposobljavanja za rano prepoznavanje razvojnih teškoća kod štíćenika, rešavanju inerpersonalnih konflikta, problema koji se tiču funkcionisanja vaspitne grupe, školskih postignuća štíćenika i sl.

Kontinuirano učešće u pripremi i izradi individualnih planova za svako djete zajedno sa socijalnim radnikom, porodičnim vaspitačem, i organom starateljstva.

Psiholog aktivno participira u radu Stručnog tima za za predškolsku djecu i Stručnog tima za školsku djecu.

Aktivnosti psihologa ogledaju se i u saradnji sa školama koje pohađaju naši štíćenici, saradnja, sa stručnim saradnicima CSR, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Komisijom za usmjeravanje, sudovima, nevađinim organizacijama itd.

Psiholog je kao član radne grupe učestvovao u izradu dokumenta smjernica i protokola za zaštitu djece od nasilja za JU Dječiji dom " Mladost " u Bijeloj.

Takođe je pohađao obuku za stručne radnike na teme: "Uspostavljanje, organizacija i koordinacija usluge Savjetovališta za porodicu", "Napredni trening za rad sa seksualnim i rodnim manjinama" , " Rad sa počiniocima nasilja " .

Sa štíćenicima preškolskog uzrasta održane su radionice na temu: „Priprema za polazak u I razred osnovne škole “, „Podsticanje socijalnog i emocionalnog razvoja“.

Tokom izvještajnog perioda održane su radionice za školski djecu i to: „Izbor zanimanja“, „Participacija djece u izradi pravilnika o nagradama i kaznama“, „Asertivni trening “, rađeno je na pripremi seta radionica na temu “Trening sa agresivnom djecom “.

IZVJESTAJ O RADU SA DJECOM PREDSKOLSKOM UZRATA

Tokom izvještajnog perioda, zbog smanjenja broja djece predškolskog uzrasta, u cilju optimalne organizacije rada sa sa ovom populacijom, formirane su dvije porodične grupe.

Nulta ("O") je najmladja, mješovita porodična grupa, koju cine djeca uzrasta od 3 do 6 godina, i ona broji ukupno 8 djece. Sva djeca uzrasta od 3 do 6 godina, ukljucena su u vaspitno obrazovni rad u preskolskoj ustanovi JPU "Naša Radost" područno odjeljenje u Bijeloj, od oktobra mjeseca 2017.godine. Djeca se svakog radnog dana voze kombi vozilom naše ustanove, u pratnji vaspitača i medicinske sestra. U ovoj grupi djece su dvoje, koja imaju određene smetnje u razvoju, pa podrška i pomoć medicinske sestre ovoj djeci, omogućava da se aktivnosti kompletne grupe u vrtiću, realizuju na optimalan način.

Prva ("T") grupa je mjesovita, najmladja porodična grupa, koju cine djeca školskog uzrasta od 6 godina do 8 godina, i ona broji ukupno 9 sticenika.

U toku izvještajnog perioda, broj djece u ovim vaspitnim grupama je varirao, i direktno je bio uslovljen odlukama organa starateljstva o promjeni oblika zaštite (hraniteljstvo), a takođe je u tijesnoj vezi i sa prelaskom djece u porodične grupe, u kojima borave starija djeca školskog uzrasta.

Planirane vaspitno-obrazovne aktivnosti u toku izvještajnog perioda realizovane su u obje porodične grupe, a zaduženi za ove aktivnosti su predškolski vaspitaci, kojima pomaže medicinsko osoblje.

U Domu funkcioniše mjesovita grupa djece sa umjerenim i težim smetnjama u razvoju, i ona broji ukupno 11 sticenika. Od ovog broja ukupno 9 djece je ukljuceno u obrazovni sistem, i oni pohađaju specijalno odjeljenje JU Osnovna škole „Ilija Kišić“ u Zelenici. Jedna djevojčica pohađa Resursni centar „1 jun“ u Podgorici, a za jednu djevojčicu, zbog stepena ometenosti ne postoji program

obrazovanja u koji bi mogla biti uključena, te iz tog razloga koristi usluge Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju, koji funkcioniše u okviru naše ustanove.

Za svu djecu koja pohađaju specijalno odjeljenje JU Osnovna škola u Zelenici, obezbjeđen je prevoz kombi vozilom naše ustanove, u pratnji vaspitača i medicinske sestre, koji su podrška ovoj djeci i tokom trajanja nastave.

Osoblje ustanove uključeno u rad sa djecom predškolskog uzrasta, kontinuirano preduzima sve mjere i aktivnosti kako bi se djeci stvorili uslovi koji u prostornom, i svakom drugom smislu podsjećaju na porodično okruženje.

Rad predškolskih vaspitača organizovan je na način, da je njih 8 direktno uključeno u rad sa djecom, u obje porodične grupe u kojoj borave djeca predškolskog uzrasta. Vaspitačima pomaže ukupno 13 medicinskih sestara, i rad se odvija u tri smjene, čime se obezbjeđuje 24 h briga o djeci. Zadatak vaspitaca je da djeci uz pruženu ljubav i paznju obezbijede vaspitanje, čime se pruža snažan uticaj na njihov psiho fizički razvoj, i doprinosi boljoj socijalizaciji, i pripremi za školske obaveze. Značajan doprinos njihovom zdravom odrastanju doprinosi aktivno učesće psihologa ustanove, kao i logopeda kao spoljnog saradnika.

Djeca predškolskog uzrasta koja borave na rezidencijalnom smještaju u našoj ustanovi, učestvuju u brojnim desavanjima namjenjenim djecijem uzrastu, kako u našem gradu, tako i širom Crne Gore.

Tokom izvještajnog perioda naša djeca su aktivno učestvovala na sljedećim manifestacijama:

- "Pjesmom do zvijezda" u organizaciji PPU "Svetinik" Bar;
- Djeciji karneval Budva u organizaciji opštine Budva;
- Karneval u Tivtu, u organizaciji opštine Tivat;
- Karneval u Herceg Novom, u organizaciji NVO Omladinski centar Herceg Novi;
- Novogodišnja priredba humanitarnog karaktera za djecu ometenu u razvoju u Herceg Novom;
- Priredba "Sa ljubavlju" u organizaciji Udruženja žena "Riza" Herceg Novi;
- Karneval "Mimoza" u organizaciji Turisticke organizacije Herceg Novi
- Manifestacija "Prolječni vikend" Podgorica;
- Manifestacija "Ljubav" u organizaciji JPU "Djina Vrbica" Podgorica;
- Djeciji FILMSKI FESTIVAL u Kotou;

- Učešće naše djece u humanitarnom "Bazaru", u organizaciji njihovih matičnih skola.

IZVJEŠTAJ O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Primarnu zdravstvenu zaštitu u našoj ustanovi djeca ostvaruju preko svog izabranog doktora medicine, spec.pedijatra, za uzrast do 15 godina, odnosno ljekara za odrasle, za uzrast preko 15 godina, kao i izabranog stomatologa, u okviru JZU Dom zdravlja Herceg Novi.

Svaki prijem djeteta u našu ustanovu, sastoji se od trijaže koju vode medicinske sestre, a ljekar obavlja opšti pregled, i uz osnovnu laboratorijsku dijagnostiku daje mišljenje o opštem zdravstvenom stanju djeteta, što se u praksi naziva „ status na prijemu“ .

Zdravstvena zaštita djece u ustanovi je zasnovana prije svega na preventivi:

1.Vakcinacija djece – koja se započinje ili se nastavlja kao već započeta imunizacija po kalendaru vakcinacije.

2.Higijena – edukacija djece od najranijeg uzrasta, te sprovođenje mjera i aktivnosti na usvajanju higijenskih navika.

Realizacijom različitih radionica, vrši se edukacija djece i kod njih konstantno razvijaju higijenske navike, čije postojanje je preduslov sprečavanja i razvijanja zaraznih, i drugih bolesti.

a) Lična higijena: pranje i kupanje čitavog tijela, higijena odjeće i obuće koju svakodnevno koristimo, i usvajanje higijenskih navika u pogledu načina življenja.

b) Higijena ruku : čistoća ruku je ogledalo naše lične higijene. Uloga prljavih ruku u prenošenju crijevnih i drugih zaraznih bolesti je u tolikoj mjeri evidentna, da se neke od njih nazivaju bolestima prljavih ruku. Zbog toga se poseban akcenat stavlja na pravilno i temeljno pranje ruku, upotrebom tople voda i sapuna, jer na rukama žive otporne i prenosive klice. Ruke se obavezno peru prije jela i poslije svih radnji koje prljaju ruke, a naročito poslije upotrebe toaleta. Nakon pranja, u nekim situacijama je potrebno potpopiti ruke u neko dezinfekciono sredstvo (asepsol).

c) Higijena zuba: pravilno pranje zuba neposredno poslije jela i održavanje higijene, sprečava nastanak karijesa, kao najčešće bolesti zuba.

d) Higijena intimnih dijelova tijela: u radu sa djecom posebna pažnja se posvećuje edukaciji o ovom segmentu lične higijene.

Tokom izvještajnog perioda imali smo manji broj liječenja u najbližim zdravstvenim centrima JZU Dom zdravlja Herceg Novi, Opšta bolnica Kotor, KBC Podgorica, Specijalna bolnica „Vaso Čuković“ Risan, Institutu „dr Simo Milošević“ Igalo.

Specijalistički pregledi i kontrole obavljaju se u većim zdravstvenim centrima, ukoliko ne postoje dječji specijalisti u mjestu stanovanja.

Organizacijom rada koji podrazumijeva 24-h nadzor vaspitnog i medicinskog osoblja, pruža se mogućnost ranog prepoznavanja simptoma određenih bolesti i pružanja medicinske njege prema potrebi.

Praćenjem psihofizičkog razvoja radi se na unapređenju istog, što doprinosi boljoj funkcionalnosti, samozbrinjavanju i usvajanju radnih i higijenskih navika. Ometenost u razvoju je različitog stepena i djeca sa umjerenim smetnjama u razvoju borave u posebnoj mješovitoj grupi.

Za potrebe djece koja imaju smetnje u razvoju i probleme sa mentalnim zdravljem, angažovani su spoljni saradnici: dr spec.psihijatar i logoped.

Uvođenjem informacionog sistema (SWIS) medicinske osoblje, vaspitači i ostali stručni radnici, imaju uvid u svaku promjenu zdravstvenog stanja, i terapiju koju dijete koristi.

Medicinsko osoblje obavlja poslove koji se sastoje od njege, preduzimanja mjera za očuvanje i unapređenje zdravlja svakog djeteta u ustanovi, i bliske saradnje i koordinacije sa vaspitačima i stručnim radnicima, u najboljem interesu djece.

IZVJEŠTAJ O RADU DNEVNOG CENTRA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU

Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju, koji funkcioniše u okviru JU Dječji dom „Mladost“ počeo je sa radom u septembru mjesecu 2016.godine. To je servis namijenjen djeci sa smetnjama u razvoju uzrasta od 6 do 18 godina, koja žive na teritoriji opštine Herceg Nov. Ovaj servis pruža podršku djeci i porodici, stimulira potencijale svakog djeteta, pomaže u savladavanju osnovnih životnih vještina, sprečava socijalnu isključenost, pruža njegu i rehabilitaciju.

Dnevni centar raspolaže prostorom ukupne površine 264 m², posjeduje prostorije za grupni i individualni rad, prostoriju za fizikalnu terapiju, senzornu sobu, prostoriju za radnu terapiju, sobu za odmor, kupatilo prilagođeno osobama koje se otežano kreću, kao i trpezariju sa čajnom kuhinjom, gdje se djeci serviraju obroci. Prostorije su prilagođene i opremljene tako, da odgovaraju specifičnim potrebama korisnika i osiguravaju bezbjedno fizičko okruženje. Sve prostorije su pokrivene video nadzorom.

Korisnicima Dnevnog centra se pružaju sljedeće usluge:

- dnevni boravak u trajanju od osam sati;
- ishrana (doručak, užina i ručak);
- prevoz od kuće do institucije i natrag, odnosno od škole za djecu koja koriste poludnevni boravak;
- njega i pomoć u održavanju lične higijene;
- psihosocijalna rehabilitacija;
- socijalizacija;
- individualni i grupni rad na osnovu individualnog plana rada za svako dijete;
- defektološki, psihološki i fizioterapeutski tretman u skladu sa potrebama djeteta;
- savjetodavni rad sa roditeljima, i svakodnevno informisanje roditelja o zdravstvenom stanju i ponašanju djeteta.

Sva djeca koja koriste usluge Dnevnog centra, koji funkcioniše u okviru naše ustanove, posjeduju rješenja Komisije za usmjeravanje, na osnovu kojih JU Centar

za socijalni rad za opštinu Herceg Novi donosi rješenje, kojim se utvrđuje pravo na korišćenje usluga Dnevnog centra.

Korisnici Dnevnog centra su djeca sa smetnjama u razvoju sa teritorije opštine Herceg Novi, uključujući jednog dječaka sa teritorije opštine Tivat, s obzirom na činjenicu, da se na teritoriji opštine Tivat još uvijek ne obezbjeđuje ova vrsta usluge.

Tokom izvještajnog perioda usluge Dnevnog centra koristilo je i troje djece koja su na rezidencijalnom smještaju u u našoj ustanovi.

U toku 2017.godine u Dnevnom centru je boravilo ukupno 12 djece i to: 9 dječaka i 3 djevojčice.

UZRAST	BROJ DJECE
6-11	6
12-15	5
16-17	1
UKUPNO	12

Korisnicima Dnevnog centra obezbjeđen je prevoz odgovarajućim vozilom ustanove, od kuće do Dnevnog centra i nazad. U tu svrhu koristi se kombi vozilo, koje je namjenjeno isključivo za prevoz djece, a u njihovoj pratnji je uvijek medicinska sestra.

U radu sa korisnicima primjenjuje se grupni, individualni i individualizovani rad u okviru grupa, a sve u zavisnosti od potreba, sposobnosti i interesovanja korisnika. Grupni rad se sprovodi u formi radionica, kroz koje djeca na zanimljiv način ovladavaju vještinama samopomoći, uče nove pojmove, njeguju kreativnost. Tokom izvještajnog perioda realizovano je više likovnih, muzičkih, kulinarskih i sportskih radionica.

Za svako dijete se neposredno nakon što počne da koristi uslugu Dnevnog centra sačinjava individualni plan rada, u okviru koga se određuju oblasti rada i očekivani ishodi, kao i konkretne aktivnosti u okviru tih oblasti, koje će doprinjeti postizanju očekivanih ishoda. Revizija individualnog plana rada za svako dijete, vrši se na svakih 6 mjeseci. Individualni plan rada sačinjava se u saradnji sa roditeljima i voditeljem slučaja iz JU Centar za socijalni rad Herceg Novi, a nakon 6 mjeseci stručni radnici zajedno sa roditeljima i predstavnikom organa starateljstva rade evaluaciju očekivanih ishoda i planiranje novih aktivnosti. Revizija individualnog

plana može se raditi i prije isteka predviđenog vremena, ukoliko se procijeni da je to neophodno.

Individualni rad sa djecom realizuje se kroz defektološke, psihološke, fizioterapeutske tretmane, a na osnovu individualnog plana rada za svakog korisnika.

Za svakog korisnika se vodi dosije koji sadrži sledeću dokumentaciju:

1. Rješenje Sekretarijata za društvene djelatnosti o usmjeravanju djeteta;
2. Rješenje JU Centar za socijalni rad kojim je djetetu utvrđeno pravo na korišćenje usluge u Dnevnom centru;
3. Plan usluge JU Centar za socijalni rad;
4. Upitnik za roditelje sa osnovnim podacima o djetetu i njegovim navikama;
5. Medicinsku dokumentaciju;
6. Individualni plano rada;
7. Liste praćenja;
8. Izvještaj stručnih radnika.

Rad u Dnevnom centru tokom 2017.godine karakterišu brojna dešavanja, manifestacije, izleti u kojim su učestvovali naši korisnici, sa ciljem njihove bolje socijalizacije i socijalne integracije:

- Posjeta Konjičkom klubu Budućnost Podgorica;
- Posjeta Košarkaškom klubu Budućnost Podgorica;
- Obilježavanje dana osoba sa autizmom u saradnji sa JU OŠ „Ilija Kišić“ i NVO „Nova šansa u Novom“;
- Rođendanske zabave za naše korisnike;
- Obilježavanje praznika „Dan žena“, i priprema poklona i čestitki za mame korisnika;
- Obilježavanje Dana osoba sa invaliditetom, i posjeta naših korisnika Azilu za napustene divlje i egzotične životinje u Podgorici;
- Učešće na Specijalnoj olimpijadi u Zelenici;
- Šetnje i posjete kafićima i restoranima;
- Korišćenje domske plaže;

Velika pažnja se posvećuje radu sa roditeljima, pa se može konstatovati da je u izvještajnom periodu saradnja bila kvalitetna. Roditelji su svakodnevno

informisani o zdravstvenom stanju i ponašanju djeteta, kao i o svakoj promjeni u ponašanju djeteta, kao i o njegovim postignućima.

Održan je veliki broj individualnih sastanaka, kao i grupnih roditeljskih sastanaka na kojima su razmjenjivana iskustva i informacije o djeci, vodeći računa o najboljem interesu svakog djeteta.

U Dnevnom centru rade stručnjaci odgovarajućih profila, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Od ukupno pet zaposlenih, tri su stručni radnici i to: defektolog, psiholog i socijalni radnik. U rad su uključeni jedan fizioterapeut i jedna medicinska sestra.

Tokom izvještajnog perioda, preko projekta Javni radovi, u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, bili su angažovani kao personalni asistenti jedan profesor fizičkog vaspitanja, i jedan fizioterapeutski tehničar.

Zaposleni učestvuju na seminarima i edukacijama, i prate savremene metode rada u oblasti zaštite djece sa smetnjama u razvoju, pa su u izvještajnom periodu učestvovali na:

- Trodnevnoj edukaciji na temu „Senzorne integracije“ kao i načinu korišćenja senzorne sobe u organizaciji NVO „Meritum“.
- Dvodnevnom seminaru na temu izrade procedura u Dnevnim centrima u organizaciji Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu i UNICEF-a.
- Obuci za zaposlene u Dnevnim centrima za primjenu konkretnih postupaka u radu sa osobama sa smetnjama u razvoju u organizaciji Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu u saradnji sa UNICEF-om.

IZVJEŠTAJ O RADU PRELAZNE STAMBENE ZAJEDNICE

Prelazna stambena zajednica predstavlja servis podrške i pomoći djeci, starijeg školskog uzrasta, koja borave na rezidencijalnom smještaju u ustanovi, i pripremaju se za izlazak iz institucije, i početak samostalnog života.

Servis je implementiran početkom izvještajnog perioda, i funkcioniše u okviru objekta Doma, u izdvojenom stambenom prostoru koji je kompletno renoviran i opremljen na način, da podsjeća na porodično okruženje. Kapacitet ovog stambenog prostora planiran je za 4 štićenika, posjeduje dvije dvokrevetne spavaće sobe, veliki dnevni boravak sa trpezarijom i kuhinjom, kupatilo i toalet, i opremljen je svim neophodnim namještajem i aparatima.

Organizacija rada je takva da su djevojke u dogovoru sa vaspitačicom uspostavile interni kućni red i pravila ponašanja. Djevojke su većinu vremena upućene na samostalan život, uz mogućnost da u svakom trenutku dobiju podršku, pomoć i savjet. Na raspolaganju su im svi resursi koji postoje u ustanovi (medicinska služba, stručni radnici, vaspitači). Vaspitačica, koja ima ulogu mentora, tokom radnog vremena ih redovno obilazi, telefonski kontakti su veoma česti, na način da djevojke zovu vaspitačicu ili ona njih. Štićenice dobijaju sedmični budžet u iznosu od 30,00 eura za tekuće troškove (doručak, večera, sredstva za higijenu i sl.), dok svakodnevno iz centralne kuhinje Doma dobijaju ručak.

Treba istaći da su ove djevojke u prethodnom periodu, učestvovala u projektu „Kupi, spremi–za život se pripremi“, u kome su imale priliku da kupuju namirnice, kuvaju različite vrste jela, peru posuđe i održavaju higijenu prostorija.

Nakon završetka školske godine, ove štićenice su tokom ljeta bile radno angažovane u kompaniji „Porto Montenegro“ u Tivtu, nakon čega su po redovnoj proceduri, napustile instituciju i započele sa samostalnim životom.

Početak školske 2017/2018 godine, u Prelaznu stambenu zajednicu smještene su dvije sestre, od kojih je jedna nešto mlađeg uzrasta. Djevojčice su se brzo prilagodile i dobro funkcionišu, redovno pohađaju nastavu u školi i uspješno izvršavaju sve obaveze, koje nameće određen stepen samostalnosti.

Cilj ovakvog pristupa u radu sa djecom je da se mlade osobe, starijeg školskog uzrasta, kreiranjem određenog stepena autonomije, osposobe za samostalan život.

U radu sa ovim mladim osobama uvijek se primjenjuje individualan pristup, te u skladu sa tim prilagođava stepen pomoći, podsticaja i kontrole.

ZAPOsLENOST I OPŠTI POSLOVI

U Domu je na kraju izvještajnog perioda zaposleno ukupno 83 radnika, od čega njih 80 radi na neodređeno vrijeme, a 3 radnika je zaposleno na određeno vrijeme. Zaposleni u ustanovi su sljedeće kvalifikacione strukture:

- Visoko obraz.240 kred.CSPK/ VSS..... 28
- Visoko obraz.180 kred.CSPK/VŠS..... 12
- Srednje struč.obraz.240kred.CSPK/SSS ili peti stepen IV2..... 34
- Srednje struč.obraz.180 kred./KV 5
- Kvalifikacija osnov.obaz.- PK/NK 4

Naprijed navedenom ukupnom broju zaposlenih treba dodati i šest lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Biro rada Herceg Novi, koji preko projekta „Javni rad“, posljednjih sedam godina, sa prekidima, u Domu obavljaju poslove „Personalni asistent za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju“.

Shodno ugovoru o realizaciji javnog rada br.249 od 06.06.2017.godine, u trajanju 4 mjeseca, u Domu je poslove personalnog asistenta za djecu sa smetnjama u razvoju obavljalo šest lica, i to tri lica sa visokom stručnom spremom (dipl.defektolog, socijalni radnik), i tri lica sa srednjom stručnom spremom (fizioterapeut, medicinska sestra). Ovaj ugovor je istekao dana 19.10.2017.godine, pa se nadamo da će u narednoj kalendarskoj godini biti raspisan novi konkurs, na koji ćemo se prijaviti, i ponovo tražiti angažovanje 6 lica za obavljanje ovih poslova.

U toku godine je, sa tri radnika zasnovan radni odnos na određeno vrijeme, sa tri radnika je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, za osam radnika je istekao ugovor o radu na određeno vrijeme, a jedan zaposleni je napustio ustanovu prije isteka ugovora o radu na određeno vrijeme.

Tokom izvještajnog perioda sa tri lica zaključen je ugovor o dopunskom radu, i to sa ljekarom spec.psihijatrom, logopedom i licem za poslove održavanja web sajta ustanove.

Sredinom izvještajnog perioda, dobili smo od Ministarstva finansija dugo očekivanu saglasnost za zapošljavanje 5 lica sa visokom stručnom spremom. Predmetna saglasnost nam je omogućila da u posljednjem kvartalu tekuće godine izvršimo prijem u radni odnos dva defektologa, dva socijalna radnika i jednog psihologa, što je imalo veoma pozitivan efekat na organizaciju i kvalitet rada sa djecom.

Tokom izvještajnog perioda u Domu su dvije radnice koristile porodiljsko odsustvo, jedna radnica je koristila neplaćeno odsustvo po osnovu rođenja djeteta, četiri radnice dugo bolovanje zbog bolesti, a jedna zaposlena je ostvarila pravo na invalidsku penziju, usljed gubitka radne sposobnosti.

Fluktuacija radnika tokom izvještajnog perioda bila je nešto veća u odnosu na prethodni izvještajni period, a učestalost bolovanja na prošlogodišnjem nivou.

Tokom izvještajnog perioda intenzivirane su aktivnosti usmjerene na implementaciji Plana transformacije institucije.

Tokom izvještajnog perioda je nastavljeno sa preduzimanjem svih mjera i aktivnosti u cilju kvalitetne brige o djeci sa smetnjama u razvoju koja borave u našoj instituciji. Važno je istaći, da je sveukupna briga o ovoj djeci, u našoj ustanovi na visokom nivou, o čemu svjedoči napredak djece, kao i pohvale koje nam stižu kako iz vladinog, tako i nevladinog sektora.

Nakon gotovo 7 godina brige o djeci sa smetnjama u razvoju, evidentan je njihov sveobuhvatan napredak, što pokazuje da naša ustanova veoma uspješno obavlja ovaj veoma težak zadatak.

U saradnji sa NVO „Juventas“ iz Podgorice, uz podršku Predstavništva Unicefa za Crnu Goru, radna grupa u kojoj su bile tri predstavnice naše ustanove, sačinila je dokument „Ka sigurnom i bezbjednom okruženju za djecu u Dječjem domu „Mladost“. Radi se o dokumentu, koji sadrži smjernice za zaštitu prava i interesa djece koja borave u Domu, kao i protokol o postupanju u slučajevima nasilja ili sumnje na nasilje. Dokument tretira sve vrste nasilja: vršnjačko nasilje, nasilje nad djetetom od strane osoblja institucije, nasilje nad djetetom od strane drugih odraslih osoba van institucije. Ovaj dokument namjenjen je djeci koja borave u Domu i osoblju ove ustanove, i njegov cilj je prije svega prevencija nasilja, kao i jasna uputstva u postupanju u slučaju kada se nasilje ipak dogodi.

Sredinom izvještajnog perioda ovaj dokument je finaliziran i predstavljen u prostorijama naše ustanove. Treba napomenuti da su sačinjene dvije verzije dokumenta, i to verzija za odrasle, i druga verzija prilagođena djeci. U okviru projekta realizovano je više radionica za djecu, i posebno za zaposlene, čiji je cilj edukacija na temu: koja ponašanja predstavljaju nasilje, i na koji način treba postupati u slučajevima kada se nasilje dogodi, odnosno kada postoji sumnja na nasilje.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je uspješna saradnja sa NVO „Riznica Mladosti“ iz Herceg Novog, sa kojom naša ustanova saraduje od sredine 2011.godine.

Projekat „Učenje po mjeri djeteta“ namjenjen djeci koja pohađaju nastavu po inkluzivnom programu, i imaju smetnje u savladavanju školskog gradiva i dalje veoma uspješno funkcioniše. Projekti „Ja to mogu, ja to znam“ i „Vrijeme je za školu“, namijenjeni djeci koja pohađaju niže razrede osnovne škole, kojima je potrebna pomoć u učenju, veoma uspješno funkcionišu. Interesovanje djece za ovu vrstu podrške je značajno, a uspješnoj realizaciji ovih projekata doprinosi i dobra organizacija i koordinacija naših vaspitača i saradnika NVO „Riznica mladosti“, koji u okviru ovog projekta, neposredno rade sa djecom.

O značaju i efektima ovih projekata najbolje govore podaci iz škola koje djeca pohađaju, od kojih imamo informacije o evidentnom napretku na planu školskih postignuća, efikasnosti i osjećaja lične kompetencije.

Početak maja mjeseca 2017.godine, predstavnici kompanije „Porto Mintenegro“ iz Tivta, kontaktirali su nas sa predlogom da jedan broj naše djece starijeg školskog uzrasta, tokom ljetnjeg raspusta sezonski radi u objektima njihove kompanije.

Na sastanku koji je ubrzo nakon toga održan u njihovim prostorijama, dogovoreno je da menadžment Doma obavi razgovor na ovu temu sa djecom, za koju procijeni da mogu i žele biti uključeni u ovaj projekat.

Nakon obavljenih razgovora sa starijim štićenicima Doma, odabrane su tri djevojčice i jedan dječak, koje su predstavnici ove kompanije ugostili i upoznali ih sa poslovima koje će obavljati.

U okviru ovog projekta, djeca su u periodu od 01.07.2017.godine do 31.08.2017.godine bila radno angaživana u luksuznom hotelu „Regent“ u Tivtu, na

poslovima, koji su vezani za zanimanja za koja se školuju. Tokom radnog angažmana djeci je bio obezbijeđen besplatan smještaj i ishrana u objektima kompanije, uz adekvatnu zaradu, koja podrazumijeva zasnivanje radnog odnosa, shodno pozitivnim zakonskim propisima. Djeca koja su bila uključena u ovaj projekat, imala su poseban tretman od strane poslodavca, na način da im je bio obezbijeđen mentor od strane kompanije, koji je bio zadužen za pomoć i podršku u boljem snalaženju i rješavanju eventualnih problema. S obzirom da se radi o starijim maloljetnim licima, koja do tada nisu imala radnog iskustva, naša ustanove je u cilju pružanja podrške, obezbijedila jednog vaspitača, koji je imao ulogu koordinatora, i bio zadužen da bude u stalnom kontaktu sa djecom i mentorom, te da najmanje jednom sedmično obilazi djecu, pruža im potrebnu pomoć i podršku.

Projekat je uspješno okončan 31.08.2017.godine, na zadovoljstvo svih, a posebno naših štićenika, koji su uz pristojnu zaradu imali priliku, da u reprezentativnim hotelskim objektima ove renomirane kompanije, stiču značajno, profesionalno i životno iskustvo.

S obzirom na veoma uspješnu realizaciju ovog projekta, sa predstavnicima ove kompanije je dogovoreno da isti bude nastavljen i iduće turističke sezone.

U sklopu sveobuhvatne reforme socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori u proteklom periodu donijeto je i usvojeno više važnih dokumenata među kojima su: Strategija razvoja hraniteljstva u CG, Strategija razvoja socijalne i dječje zaštite u CG, Nacionalni plan akcije za djecu, kao i Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Tokom decembra 2013.godine usvojen je Pravilnik o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti. U martu 2014.godine je donijeta Odluka o izmjenama i dopunama odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, a sredinom oktobra mjeseca 2014.godine donijet je Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i malu grupnu zajednicu.

Upravo ova tri važna dokumenta, uz važeći Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, predstavljaju polaznu osnovu za sprovođenje procesa transformacije naše ustanove.

S obzirom da su reforme u oblasti socijalne i dječje zaštite rezultirale donošenjem mnogobrojnih važnih dokumenata, bilo je sasvim prirodno i očekivano da JU Dječji dom „Mladost“ Bijela, kao veliki resurs u ovom sistemu sa ogromnim

iskustvom u radu sa djecom, značajnim kadrovskim i svim ostalim neophodnim kapacitetima, pristupi sopstvenoj transformaciji.

Dugo očekivani Plan transformacije JU Dječji dom „Mladost“ Bijela donijet je i usvojen u novembru mjesecu 2015.godine. Predmetnim Planom transformacije predviđeno je da osim postojećeg rezidencijalnog smještaja, u Domu funkcionišu 4 nova servisa pomoći i podrške i to:

- Prelazna stambena zajednica;
- Prihvatište za zaštitu djece od nasilja u porodici;
- Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju;
- Nacionalna dječja telefonska linija.

Nakon realizacije obimnih radova koji su izvršeni u dijelu objekta u kome je ranije funkcionisalo „Odjeljenje beba“, ovaj prostor je preuređen i prilagođen funkcionisanju servisa „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju“. U okviru ovog prostora koji je uređen u skladu sa visokim evropskim standardima, obezbijedena je senzorna soba, soba za fizioterapiju, soba za radnookupacionu terapiju, soba za odmor, dnevni boravak sa svim sadržajima u skladu sa zakonom, čajna kuhinja i trpezarija, kupatilo za lica koja se otežano kreću, a obezbijedena je i rampa na ulazu u objekat, za potrebe lica koja se otežano kreću.

Vrata ovog servisa podrške, čiji je kapacitet 15 mjesta, otvorena su za djecu sa smetnjama u razvoju uzrasta od 6 do 18 godina, koja žive na teritoriji opštine Herceg Novi. Trenutno osim djece sa smetnjama u razvoju, koja borave na rezidencijalnom smještaju u Domu, ovaj servis koristi ukupno devetoro djece iz lokalne zajednice, od kojih je jedno dijete sa područja opštine Tivat. U radu sa djecom angažovano je ukupno 5 zaposlenih odgovarajuće struke i to: defektolog, psiholog, socijalni radnik, fizioterapeut i medicinska sestra.

Uporedo sa radovima na rekonstrukciji prostora u kome funkcioniše servis „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju“, izvršeni su i radovi na uređenju prostora u za potrebe servisa „Prelazna stambena zajednica“ i „Nacionalna dječja telefonska linija“. Novčana sredstva za potrebe rekonstrukcije ovog prostora obezbijedena su djelimično preko UNDP-a, a dijelom iz sredstava dobijenih po Konkursu za raspodjelu prihoda od igara na sreću za 2016.godinu.

Za potrebe uvođenja servisa „Nacionalna dječja telefonska linija“ uređen je odgovarajući prostor, opremljen potrebnim namještajem, izvršena je nabavka i instaliranje odgovarajućeg softvera, izvedeni svi radovi na telekomunikacionoj i optičkoj kabloži.

Za potrebe funkcionisanje ovog servisa, shodno odredbama Pravilnika o načinu korišćenja i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116“, obezbijedene su odgovarajuće saglasnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, i Ministarstva unutrašnjih poslova. Krajem izvještajnog perioda upućen je zahtjev za dodjelu broja iz numeričkog opsega „116“ Telekomu Crne Gore. Dobijanjem neophodnog telefonskog broja, biće obezbijedeni svi tehnički preduslovi za funkcionisanje ove usluge u našoj ustanovi.

Jedan od najvećih izazova predstavlja obezbjeđivanje i odabir odgovarajućeg stručnog kadra, i njegova edukacije, a sve ovo zahtjeva vrijeme i novac.

U skladu sa finansijskom projekcijom koju je izradila stručna konsultantkinja, g-đa Burgund iz Beograda, biće potrebno izdvojiti značajna novčana sredstva na ime startnih troškova za pokretanje ove usluge. U tom smislu je za troškove edukacije osoblja potrebno obezbijediti oko 6.000,00.eura, a na ime troškova neophodne medijske promocije usluge 5.000,00.eura.

Tokom izvještajnog perioda intenzivirana je saradnja sa stručnjacima iz Dječje SOS linije „Nadel“ iz Beograda, i načelno dogovoreno pružanje stručne pomoći i podrške, u cilju obezbjeđenja edukacije stručnog kadra za rad u ovom servisu.

Očekujemo da će tokom prvog kvartala naredne godine biti obezbjeđena novčana sredstva za potrebe ovog servisa, kako bi se započelo sa edukacijom osoblja, čime bi se konačno stvorili svi preduslovi za njegovu implementaciju.

Početak izvještajnog perioda, nakon što je realizovan projekat kompletne rekonstrukcije i uređenja stambenog prostora, izvršena implementacija servisa „Prelazna stambena zajednica“.

Stambeni prostor namijenjen funkcionisanju ovog servisa sastoji se od dnevnog boravka, kuhinje, trpezarije, dvije spavaće sobe i dva kupatila i u njemu mogu da borave 4 djece. Prostor je opremljen svim neophodnim namještajem i opremom, i u svemu podsjeća na porodični dom.

U ovom izdvojenom stambenom prostoru, u okviru objekta Doma, do kraja školske 2016/2017 godine boravile su dvije djevojčice, koje su pohađale završni razred srednje škole. Djevojčice su u svakodnevnim aktivnostima i obavezama imale određeni stepen samostalnosti, a vaspitačica koja je bila zadužena za rad sa njima, imala je ulogu mentora, i njen angažman se ogledao u individualnom i

savjetodavnom radu sa djecom. Djevojčicama je na sedmičnom nivou isplaćivana određena količina novca za potrebe kućnog budžeta, i one su sa tim novcem svakodnevno u dogovoru sa vaspitačicom, u lokalnim prodavnicama nabavljale hranu i sredstva za higijenu.

U radu sa djecom poseban akcenat je dat na pružanje podrške u savladavanju vještina pripremanja jednostavnijih obroka, pranja garderobe, održavanja higijene stambenog prostora, raspolaganja kućnim budžetom i sl.

Cilj ovakvog pristupa u radu sa djecom je da se mlade osobe pred izlazak iz institucije, kreiranjem određenog stepena autonomije, međusobnog podržavanja i uvažavanja, osposobe za samostalan život.

Od početka školske 2017/2018 u ovom stambenom prostoru borave dvije sestre od kojih je jedna mlađeg uzrasta. Djevojčice su se dobro prilagodile novim uslovima života i rada, i vrlo su ponosne što imaju priliku da borave u prostoru u kome prilično samostalno funkcionišu.

Sve ovo predstavlja podstrek ostaloj djeci da svojim ponašanjem u grupi, odnosom prema obavezama zasluže povjerenje, da u nekom narednom periodu i oni dobiju ovakvu mogućnost.

„Prihvatilište za zaštitu djece od nasilja u porodici“ predstavlja servis čija se implementacija planira krajem 2018.godine. S obzirom da u Crnoj Gori do sada nije postojala ovakva vrsta podrške za djecu i porodicu u riziku, biće neophodno slijediti primjere dobre prakse iz zemalja regiona, koje u dužem periodu imaju ovakvu vrstu podrške, u okviru sistema socijalne i dječje zaštite.

Tokom izvještajnog perioda ostvareni su kontakti sa predstavnicima Centra za zaštitu odojčadi, djece i omladine u Zvečanskoj u Beogradu, s obzirom da u okviru ove institucije, u dužem vremenskom periodu funkcioniše ovakva vrsta podrške djeci i porodici u riziku. Predstavnici menadžmenta ove institucije, boravili su u posjeti našoj ustanovi, krajem izvještajnog perioda, i tom prilikom je dogovorena saradnja, i pružanje podrške kroz obuku i edukaciju naših stručnjaka. Takođe je planirano da se početkom naredne godine realizuje posjeta ovoj instituciji, kako bi se predstavnici naše ustanove, na licu mjesta upoznali sa primjerima dobre prakse, i razmijenili iskustva sa kolegama iz Beograda.

S obzirom da je nažalost, nasilje u porodici u našem društvu u porastu, i da su djeca kao najosetljivi dio populacije u velikom riziku od zlostavljanja i

zanemarivanja, postoji urgentna potreba da Crna Gora kao država, kroz sistem socijalne i dječje zaštite omogući urgentno, institucionalno zbrinjavanje, i tretman djeteta koje je žrtva nasilja u porodici, uz istovremene aktivnosti i rad sa porodicom.

Prihvatište za zaštitu djece od nasilja u porodici vršice urgentnu zaštitu djece od nasilja u porodici. Planirano je da u slučajevima nasilja u porodici, čije su žrtve djeca, organ starateljstva izvrši kratkoročno izdvajanje djeteta iz porodice i smještanje u Prihvatište, uz adekvatan tretman, kao i aktivnosti koje uključuju rad sa porodicom. Stručni radnici u Prihvatištu, u saradnji sa organom starateljstva sačinjavaju i realizuju plan tretmana za svako dijete pojedinačno, uz njegovu aktivnu participaciju. Cilj tretmana je saniranje zdravstvenih, psiho-socijalnih i pravnih posljedica zlostavljanja djeteta.

Prihvatište će zbrinjavati djecu do 18 godina starosti, koja su izložena različitim oblicima zlostavljanja u porodici. Planirani kapacitet Prihvatišta je 10 mjesta, a trajanje smještaja ograničeno na maksimalno 6 mjeseci.

U stambenom prostoru koji je u ranijem periodu planiran i uređen za potrebe ovog servisa, uspješno funkcioniše „Prelazna stambena zajednica“, pa je iz tog razloga neophodno prići rekonstrukciji i uređenju drugog stambenog prostora. Biće neophodno izabrati stambeni prostor u krugu objekta Doma, dovoljno izdvojen da čini zasebnu cjelinu, a uređen na način da posjeća na porodično okruženje. Za realizaciju projekta rekonstrukcije i uređenja ovog stambenog prostora, biće neophodno izdvojiti značajna materjalna sredstva, i to će biti jedan od najznačajnijih prioriteta u godini koja je pred nama.

Tokom izvještajnog perioda realizovano je nešto manje investicionih projekata u odnosu na 2016.godinu.

Početakom 2017.godine, izvršena je rekonstrukcija metalnog mosta koji se nalazi iznad šetališta, spaja objekat Doma i domsku plažu, i služi za potrebe djece koja borave u ovoj ustanovi. Most koji je izrađen i postavljen prije petnaestak godina, bio je u veoma lošem stanju. Bilo je neophodno sanirati oštećene noseće stope konstrukcije, podeste i gazišta koja su, zbog blizine mora bila načeta korozijom, u mjeri, da most nije bio potpuno bezbjedan za korišćenje.

Vrijednost ove investicije iznosi oko 2.300,00.eura, izvođač radova bila je firma „Blok 32“ d o o Podgorica, a svi radovi su okončani krajem januara 2017.godine.

Tokom čitavog izvještajnog perioda, preduzimane su mnogobrojne mjere i aktivnosti u cilju obezbjeđenja novčanih sredstava, za realizaciju projekta solarne elektrane, za potrebe objekta Doma.

Naime, s obzirom na činjenicu da naša ustanova predstavlja relativno veliki sistem, troškovi grijanja objekta, kao i zagrijevanja sanitarne vode su veoma visoki. Sistem centralnog grijanja na lož ulje, koji punih 37 godina funkcioniše u objektu Doma, svake godine je sve skuplji, kako zbog relativno visoke cijene ovog energenta, tako i zbog velikih troškova popravki starih, i amortizovanih instalacija i opreme.

Zbog svega navedenog, menadžment Doma u posljednje vrijeme aktivno radi na pronalaženju optimalnih rješenja, sa posebnim akcentom na obnovljive izvore energije.

S obzirom na činjenicu da se objekat Doma nalazi na samoj obali mora, te da tokom kalendarske godine, ovo područje ima blizu 300 sunčanih dana, planirano je da se na dijelu krova postave solarni paneli, koji bi proizvodili struju za potrebe ustanove.

U smislu naprijed navedenog, još tokom 2016.godine ostvaren je kontakt sa predstavnicima Udruženja crnogorskih iseljenika „DeMonte“ iz Minhena, koji su pokazali spremnost da putem donacije pomognu u realizaciji ove projekta. Na donatorskoj večeri koja je održana u Minhenu, prikupljena su značajna novčana sredstva, a svečano uručenje donacije realizovano je krajem izvještajnog perioda u prostorijama naše ustanove, kojom prilikom smo imali zadovoljstvo da ugostimo predstavnike naših donatora iz Minhena. Naši prijatelji su uspjeli da skupe oko 12.000,00.eura, što čini polovinu ukupne sume, neophodne za realizaciju ovog projekta.

Sredinom izvještajnog perioda sklopljen je ugovor o izradi projektne dokumentacije za potrebe izgradnje solarne elektrane sa firmom „Golive“ d o o iz Podgorice. Na ovaj način ispunjen je još jedan preduslov za realizaciju ovog projekta, a ugovorena cijena projektovanja iznosi 2.142,00.eura.

U narednom periodu potrebno je obezbijediti manji dio novčanih sredstava koji nedostaje, te shodno zakonu, pristupiti raspisivanju tendera i izboru najpovoljnijeg ponuđača.

Krajem izvještajnog perioda pristupilo se realizaciji projekta rekonstrukcije stambenog dijela objekta, u kome borave štíćenici muškog pola, koji je bio u

prilično lošem stanju. U okviru ovog projekta izvršena je zamjena postojeće, dotrajale unutrašnje stolarije i ugradnja nove od aluminijumskog profila. Vrijednost ove investicije iznosi 8.220,00.eura, radove je izvela firma AL Konstrukcije d o o iz Nikšića.

Uporedo sa izvođenjem radova na demontaži dotrajale, i ugradnji nove unutrašnje stolarije u stambenom dijelu objekta Doma, u kome boravi muška populacija štíćenika, izvršeni su molersko-farbarski radovi. Vrijednost ove investicije iznosi 9.890,50.eura, a radove je izvela firma „Building menagment“ d o o iz Herceg Novog. Svi planirani radovi uspješno su završeni sredinom decembra, pa su djeca Novogodišnje praznike dočekala u lijepo uređenom prostoru.

Važno je napomenuti da izbor izvođača radova sproveden u skladu sa zakonom o javnim nabavkama, te da su svi prednetni radovi predviđeni u postojećem Planu javnih nabavki za 2017.godinu.

Tokom izvještajnog perioda kontinuirano su preduzimate mjere i aktivnosti na redovnom investicionom održavanju objekta i servisiranju opreme. U tom smislu izvršene su brojne popravke na spoljnoj stolariji od PVC profila, popravke klima uređaja, profesionalnih mašina u centralnoj kuhinji i vešeraju.

Tokom izvještajnog perioda preduzimate su sve neophodne mjere u cilju okončanja sudskog postupka koji se pred Osnovnim sudom u Herceg Novom vodi između naše ustanove i kompanije „Politropus Alternative“ d o o Tivat, zbog smetanja posjeda na kat.parceli 1571 k.o. Bijela. Radi se o parceli površine 345m², koja u naravi predstavlja vrlo uzak zemljišni prostor, koji svojom dužinom spaja magistralni put i šetalište.

Naime, nakon što je Vlada Crne Gore prije 5 godina dala saglasnost za prodaju predmetne nekretnine za potrebe realizacije projekta sistema solarnog grijanja objekta Doma, menadžment naše ustanove je više puta kontaktirao predstavnike kompanije „Politropus Alternative“ d o o Tivat, sadašnjeg vlasnika susjedne kat. parcele 1569 k.o. Bijela (lokacija Žager), s obzirom na činjenicu da je ova kompanija u prethodnom periodu uputila više pisama namjere u kojima jasno izražava svoj interes za kupovinu ovog zemljišta.

Međutim i pored više puta jasno iskazanog interesa za kupovinu predmetnog zemljišta, predstavnici „Politropus Alternative“ Tivat do danas nisu preduzeli mjere i aktivnosti koja bi vodile konkretnim i direktnim razgovorima na ovu temu. Prije više od dvije godine, obilaskom terena utvrđeno je da investitor dio zemljišta

čiji je korisnik naša ustanova koristi kao prostor za deponovanje šuta, zbog čega je naša institucija pokrenula odgovarajući spor, koji se trenutno nalazi u fazi odlučivanja po redovnom pravnom lijeku, pred Višim sudom u Podgorici.

Sredinom oktobra mjeseca 2017.godine, u prostorijama Ministarstva finansija u Podgorici, održan je sastanak, kome su prisustvovali predstavnici Opštine Herceg Novi, predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva finansija i predstavnici menadžmenta Doma. Sastanak je održan povodom zahtjeva Opštine Herceg Novi da se izvrši prenos prava raspolaganja na kat.parceli 1571 k.o. Bijela, sa države na Opštinu Herceg Novi, u skladu sa članom 35 Zakona o državnoj imovini.

Predstavnici Opštine Herceg Novi iznijeli su stav da je u cilju realizacije hotelskog kompleksa na lokaciji „Žager“, država dužna da obezbijedi odgovarajuću infrastrukturu, odnosno saobraćajnicu, koja je predviđena važećom planskom dokumentacijom, te je iz ovog razloga potrebno izvršiti prenos prava raspolaganja na predmetnoj parceli.

Predstavnici menadžmenta naše ustanove iznijeli stav da je ova institucija dužna da poštuje važeći zaključak Vlade Crne Gore, kojim je odobrena kupoprodaja ove parcele, u cilju realizacije projekta solarnog grijanja, za potrebe objekta Doma.

Zaključeno je da je neophodno da se organizuje novi sastanak, kome će osim predstavnika naše ustanove, prisustvovati investitor, predstavnici Opštine Herceg Novi, i Ministarstva rada i socijalnog staranja, u cilju rješavanja otvorenih pitanja.

Važno je takođe napomenuti da se posljednjih nekoliko godina pred Osnovnim sudom u Herceg Novom vodi spor zbog uzurpacije 100m² domskog zemljišta od strane fizičkog lica na lokaciji „Grabi“, iznad magistralnog puta, sjeverno od objekta Doma. Ovaj postupak je još uvijek u toku i nalazi se u fazi odlučivanja, po vanredovnom pravnom lijeku, pred Vrhovnim sudom CG u Podgorici.

Borba sa štetočinom, široj javnosti poznatoj pod imenom „palmin surlaš“ donijela je mnogo problema i znatne troškove za našu ustanovu. Naime, u krugu objekta naše institucije nalazi se preko 40 palmi, starih više decenija. Većina naših palmi napadnute su ovom štetočinom, kao i najveći dio ovih stabala na teritoriji grada. Poštujući uputstva Fitosanitarne inspekcije, više puta smo vršili tretiranje zaraženih palmi odgovarajućim hemijskim sredstvima, a dio ovih stabala je morao biti uklonjen. Tretmani koji su izvršeni od strane ovlašćenih firmi, nisu dali očekivane rezultate, tako da su i tretirane palme na kraju morale biti uklonjene. Do kraja

izvještajnog perioda uklonjeno je ukupno 15 palmi, a stanje preostalih se redovno prati.

Efekti globalne ekonomske krize, imali su tokom izvještajnog perioda direktan negativan uticaj na učestalost, obim i vrijednost donacija. Tako su se donacije našoj ustanovi tokom 2017.godine uglavnom sastojale u hrani, sedstvima za higijenu, odjeći, obući i igračkama, manji broj donatora poklonio je izvjesnu količinu namještaja i opreme, a bilo je i nešto donacija u novcu.

Firma „NLP Energy house Montenegro“ iz Podgorice donirala je našoj ustanovi jednu ugaonu garnituru i 24 stolice, a Kina Medika iz Podgorice manju ugaonu garnituru.

Porodica Karić iz Beograda donirala je 50 tablet računara, „Montenegro berza“ iz Podgorice 8 tablet računara, a Američka privredna komora u Crnoj Gori 1 laptop računar sa mikrofonom.

Firma „Bar-Kod“ iz Podgorice, u susret Novogodišnjim praznicima donirala je veću količinu sredstava za higijenu i slatkiša, a Poslastičarnica „Mozart“ iz Budve poklonila je 10 torti iz njihovog asortimana.

Porodica Danila i Vjere Rakočević iz Kolašina poklonila je veću količinu školskog pribora i odjeće, a PJU „Vini Pu“ iz Budve 86 pari papuča.

Veću količinu svježeg voća i povrća donirala je firma „Red commerce“ iz Podgorice, „StudioX 2001“ iz Podgorice 109 majica, a „New Yorker“ iz Podgorice 12 kaputa.

Hotel „Ramada“ iz Podgorice donirao je veću količinu peškira i posteljnog rublja, a butik „Mast Have“ iz Bara 62 para cipela.

G-din Vukićević iz Bara poklonio je veću količinu mandarina i narandži, a „NLB Budva“ iz Budve slatkiše i sredstva za higijenu.

Savez studenata Ekonomskog fakulteta, u tradicionalnoj akciji „Njihov osmjeh vrijedi više“ donirao je veću količinu slatkiša, slikovnica i igračaka.

Udruženje bajkera Crne Gore je tradicionalno, u susret Novogodišnjim praznicima doniralo za svako dijete paketić sa garderobom i slatkišima.

U susret Novogodišnjim i Božićnim praznicima poklon paketiće za našu djecu obezbijedili su : Telekom Crne Gore, g-din Žarko Rakčević, firma MTC i kompanija Portomontenegro iz Tivta.

Opština Tivat i škole sa njene teritorije tradicionalno su donirali garderobu, školski pribor i slatkiše.

Tokom izvještajnog perioda bilo je i nešto donacija u novcu, a važno je napomenuti da je obim ovakve pomoći bio značajno manji nego ranijih godina.

Namjenska novčana sredstva u iznosu od 11.800,00.eura za potrebe izgradnje solarne elektrane doniralo je Udruženje crnogorskih iseljenika „DelMonte“ iz Minhena.

Agencija „Anderba“ iz Herceg Novog donirala je ukupan iznos od 7.344,00.eura, a kompanija „Lustica Bay“ iz Tivta iznos 2.200,00.eura. Obje ove donacije namjenje su za potrebe nabavke solarnih panela.

Regionalni vodovod iz Budve donirao je iznos od 1.000,00.eura, a isti novčani iznos poklonili su Agencija za civilno vazduhoplovstvo Podgorica, Elektroprivreda Crne Gore i Budvanska rivijera iz Budve.

Firma „M Projekt“ iz Podgorice i „Monte Put“ iz Podgorice donirali su po 2.000,00.eura.

Jugopetrol AD Podgorica donirao je novac u iznosu od 2.237,44.eura, a g-din Eken Huseyin iz Podgorice je u dva navrata poklonio po 2.000,00.eura.

Novčani iznos od po 500,00.eura donirali su: g-din Badnjar iz Podgorice, advokat Velimirović iz Podgorice, Deco Plan doo, M.Glišić iz Bara, S Živković iz Mojkovca, J.Babić iz Podgorice, Inženjering put iz Podgorice, i S.Jovićević iz Podgorice.

Herceg fest iz Herceg Novog donirao je iznos od 400,00.eura, g-din Ž Marković iznos od 350,00.eura, advokat Velimirović iznos od 200,00.eura, g-din Rudović iznos od 300,00.eura, a g-din Zarubica iznos od 200,00.eura.

Kao i ranijih godina, bilo je uplata novčane pomoći od strane pojedinaca, u različitim iznosima, na ime pomena za umrle članove porodice.

DIREKTOR

Vladimir Delić